

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовано Комисију:

Комисију је именовало Наставно-научно веће Филолошког факултета на седници од 25. априла 2024. године.

2. Састав Комисије:

Ментор: др Ксенија Кончаревић, редовни професор, Филолошки факултет – Београд
Ужа научна област: Русистика
Датум избора у звање: 8. 4. 2008.

др Биљана Марић, ванредни професор, Филолошки факултет – Београд
Ужа научна област: Русистика
Датум избора у звање: 22.09.2020.

др Светлана Гољак, доцент, Филолошки факултет – Београд
Ужа научна област: Белорусистика
Датум избора у звање: 26.5. 2022.

др Наташа Вуловић Емонтс, виши научни сарадник, Институт за српски језик САНУ
Ужа научна област: Филолошке науке – Српски језик
Датум избора у звање: 28. 10. 2020.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име, име једног родитеља, презиме	Јелена (Миланче Радовановић) Јочић
Датум и место рођења	12.9.1989, Смедерево
Наслов мастер рада	<i>Инословенски називи у микротопонимији Београда</i>
Датум и место одбране мастер рада	Јул 2014, Филолошки факултет Универзитета у

	Београду
Научна област из које је стечено академско звање мастера	Лингвистичка русистика

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Фразеологизми са религијском компонентом у руском и српском језику

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ и

VII ЗАКЉУЧЦИ, ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација мср Јелене Јочић обухвата 393 компјутерски штампане странице, а подељена је на следећа поглавља: 1. Уводне напомене (стр. 1–7); 2. Фразеологија и фразеологизам (8–22); 3. Религијска компонента у фразеологији (23–92); 4. Структурна анализа руских и српских фразеологизама са религијском компонентом (93–163); 5. Поредбени фразеологизми са религијском компонентом у руском и српском језику (164–187); 6. Семантичка анализа руских и српских фразеологизама са религијском компонентом (188–314); 7. Лингвокултуролошки аспекти руских и српских фразеологизама са религијском компонентом (на материјалу традиционалних православних празника) (315–329); 8. Закључна разматрања (330–334); 9. Прилози: Извори (335–338); Литература (339–350); Списак скраћеница (351–353); Списак табела (354–355); Корпус руских фразеологизама са религијском компонентом (356–379); Корпус српских фразеологизама са религијском компонентом (380–392). Списак литературе садржи 199 библиографских јединица. Дисертација садржи и 64 табеле којима су приказани структурни и семантички модели које граде проучавани фразеологизми. Корпус за истраживање сачињава 1091 руски и 633 српска фразеологизма са религијском компонентом.

У *Уводним напоменама* образлажу се објекат и предмет, циљеви и задаци истраживања, теоријско-методолошки оквири, полазне хипотезе, корпус истраживања.

У другом поглављу представља се теоријски оквир истраживања, дефинише се појмовно-термиолошки систем којим се кандидаткиња служи, дефинишу се предмет, циљеви и задаци истраживања и образлажу истраживачке методе. Кандидаткиња полази од премисе да фразеологија сваког језика представља у структурном, семантичком и лингвокултуролошком плану сложени систем. Поступак поређења фразеологије двају или неколико језика изузетно је компликован и подразумева истраживање различитих карактеристика фразеологизама у сваком од језика понаособ, чему се додаје још и поређење истоветности, сличности и разлика у њиховом саставу, пореклу, значењу и стилској вредности. Она посебно наглашава чињеницу да је објављивање монографије *„Српска фразеологија и религија: лингвокултуролошка истраживања”* (Н. Вуловић, 2015) омогућило и подстакло поређење фразеологизама са религијском компонентом српског језика са другим словенским и несловенским језицима на најразличитијим нивоима. Плод овог подстрека, како наводи, јесте и ово дисертационо истраживање.

Треће поглавље посвећено је одређењу појма *фразеолошка јединица с религијском компонентом* (с компонентом религијског садржаја), дефинисању природе лексичких компонената које улазе у састав таквих фразеолошких јединица и класификацији ових фразеолошких јединица у руском и српском језику у лексичко-семантичка гнезда, према значењу лексичких компонената (преузета је методолошка схема Н. Вуловић (Вуловић 2015, 43–71) – у питању су следеће групе: 1. празници – црквени, народни, псеудопразници, 2. небеска јерархија, 3. посредници – свеци, 4. антропоними, топоними и појмови из Библије, 5. простор – божански (надемпиријски), земаљски (емпиријски), 6. црквена јерархија, 7. акциони код – обреди, ритуали, црквена и обичајна пракса, 8. предметни код, 9. дужности верника, 10. основни појмови духовности). Из табеларне класификације и прегледа фразеологизама може се закључити да се већина религијски маркираних лексема нашла у саставу фразеологизама оба језика. Ово је најизраженије у лексичко-тематској групи духовних бића, где су све лексеме заступљене и у руском и у српском фразеолошком фонду (бог: рус. *бо́жья коро́вка*; срп. *божија овчица*; Свети Дух: рус. *святѣм дѹхом пита́ться*; срп. живети о Светом Духу; Христос: рус. *в во́зрасте (Иисѹса) Христа́*; срп. *мучити се као Христор на крсту*; анђео: рус. *де́лать (сде́лать) а́нгела из кого*; срп. *чист као анђео*; ђаво: рус. *бе́гать как бес от грѹма*; срп. *бојати се (чувати се) (некога, нечега) као враг тамјана*), осим лексеме Богородица, које нема у руском фразеолошком фонду, а у српском корпусу је има у 3 примера (срп. *искрен као Мајка Божија*; *украо би и Богородичин покров*; *украо би и испред Матере Божије таране*). Слично је стање у лексичко-тематској групи основних појмова духовности, у којој су све анализиране лексеме заступљене у фразеолошким фондовима двају језика: душа (рус. *ад (кроме́шний) на души́ (в груди́, на се́рдце) у кого, чьей*; срп. *бити душом и телом (уз некога, уз нешто)*), вера (рус. *братъ (взять) на ве́ру что*; срп. *нудити као Турчин вером*), грех (рус. *братъ (взять; принима́ть, приня́ть) грех на́ душу*; срп. *борити се (мучити се) као грешан с душом*), чудо (рус. *чудеса́ на по́стном ма́сле*; срп. *знати сто чуда*). У свим осталим лексичко-тематским групама постоје и лексеме које су у саставу фразеологизама оба језика, али и оне које улазе у састав фразеологизама једног од двају језика. У групи земаљска хијерархија у оба језика имамо лексеме владика (рус. *во́льно соба́ке на не́бо (ме́сяц, влады́ку) ла́ять*; срп. *ко те пита, брије ли се владика*), поп (рус. *как поп на ма́сленицу*; срп. *беспослен поп и јариће (јарад, говеда) крсти*), попадија (рус. *кому́ поп, кому́ попада́ья*; срп. *навалити као попадија у клет*), кум (рус. *ни кум, ни сват кто*; срп. *не бити коме ни кум ни прикумак*), док се само у руским фразеологизмима појављују лексеме архијереј (рус. *архиере́йские часы́ у кого*) и архимандрит (рус. *пить за здоро́вье архимандри́та*). Следи квантитативна анализа фразеологизама према тематским групама којима припада њихова кључне реч, која показује да су најбројније групе фразеологизама који садрже: 1) називе духовних бића (рус. 350, срп. 231), међу којима су најзаступљеније лексеме *бог* (рус. 183, срп. 113) и *ђаво* (рус. 133, срп. 106); 2) основне појмове духовности (рус. 327, срп. 162), међу којима је најзаступљенија лексема *душа* (рус. 244, срп. 123); 3) библијску фразеологију (рус. 217, срп. 65), међу којима највише има фразеологизама са неком библијском личношћу (рус. 99, срп. 33); 4) називе сакралних предмета (рус. 68, срп. 71), међу којима највећи број фразеологизама садржи лексему *крст* (рус. 21, срп. 18) и 5) називе сакралних локуса (рус. 85, срп. 25), међу којима највише фразеологизама садржи лексему *небо* (рус. 51, срп. 14). Овде колегиница Јичић долази и до процене удела фразеологизама са религијском компонентом у укупном фразеолошком фонду руског и српског језика: „Фразеолошки речник руског књижевног језика А. И. Фјодорова (2008)

садржи око 13.000 фразеолошких јединица. У Фразеолошком рјечнику хрватскога или српског језика Ј. Матешића (1982) проналазимо податак да је у њему обрађено око 12.000 одредница. Када ове бројеве упоредимо с бројем руских и српских фразеологизама у нашем корпусу, долазимо до податка да фразеологизми са религијском компонентом представљају приближно 8,8% фразеолошког фонда руског језика и око 5,6% укупног фразеолошког фонда српског језика“ (стр. 92. а ти подаци додатно поткрепљују тезу да је реч о значајном слоју фразеологије који заслужује подробну структурну и семантичку анализу).

У четвртном поглављу представљају се структурни типови конструкција фразеолошких јединица с религијским компонентама у руском и српском језику. Класификација се врши према традиционалној структурној подели фразеологизама као вишелексемних спојева. Кандидаткиња показује да је руски фонд предлошко-падежних конструкција нешто већи од српског, што је и очекивано, будући да је сам фонд фразеологизама са религијском компонентом броји више јединица од одговарајућег српског фразеолошког фонда, да су конструкције предлог + именица у зависном падежу (нпр. рус. *на ве́ки; с Ада́ма; на кресте́*; срп. *до амина; насред крста; у амин*) и предлог + именичка конструкција у зависном падежу (нпр. рус. *с Ада́мовых времён; от всей души́; с лёгкой душо́й (с лёгким сердцем)*; срп. *до Светог Живка; из дна душе; на Свето Никад*) најзаступљеније у оквиру предлошко-падежних конструкција руског и српског корпуса, а да су најзаступљенији падежи у зависном делу конструкције – генитив, акузатив и локатив. Међу фразеологизмима са религијском компонентом који имају структуру именичких конструкција најзаступљеније су двочлане конструкције, и то првенствено оне са структуром конгруентни атрибут + именица у номинативу (рус. *Ада́мовы ве́ки (времена́); Ада́мов грех*; срп. *Адамов век; адамско колена*), затим са структуром именица у номинативу + именица у генитиву (рус. *воскресе́ние (воскреше́ние) Ла́заря; глубина́ сердца́ (души́)*; срп. *бог богова; лизање олтара*) и са структуром именица + напоредни везник + именица (рус. *душо́й и те́лом (за кого, за что); земля́ и не́бо кто, что*; срп. *штета и грехота; бог и душа*). Међу трочланим конструкцијама највише је оних са напоредним односом компонената (рус. *но́вая земля́ и но́вое не́бо; вопль содо́мский и гомо́ррский*) и оних са конструкцијом: именица + предлог + именица у зависном падежу (рус. *ад кроме́нный на душе́ (на сердце) у кого*). Међу фразеологизмима са религијском компонентом који имају структуру глаголске синтагме најбројнији су они са глаголско-именичком конструкцијом у основи, односно они који садрже глагол као главну реч и именицу у одређеном облику. Именички део конструкције може бити реализован: 1) именичком конструкцијом без предлога (у највећем броју случајева то су именица или именичка синтагма у акузативу без предлога и у руском и у српском језику, нпр. рус. *воскуря́ть (воскуру́ть) фильма́м кто, что, кому, чему; выма́тывать (вымота́ть; вытя́гивать, вытя́нуть) ду́шу (душе́ньку) из кого, кому; де́лать (сде́лать) а́нгела из кого; петь (восклица́ть, издава́ть, провозглаша́ть) оса́нну кому, чему; срп. палити коме кандило; очитати катавасију (Оченаш, проповед) (некоме); испи(ја)ти душу (некоме); тражити ђавола (врага), а следе именица и именичка синтагма у инструменталу, нпр. рус. *воскреса́ть (воскресну́ть) душо́й; меня́ться (поменя́ться) креста́ми с кем; прики́дываться (прики́нуться; притворя́ться, притвори́ться) Ла́зарем; срп. чудом се чудити; кренути душом; крстити (некога) батином (штапом)*), 2) предлошко-падежном конструкцијом (најчешће су у питању предлог и именица или именичка синтагма у акузативу, нпр. рус. *вводи́ть (вести́) в грех; возложи́ть (возлага́ть; принести́,**

приноси́ть) что на алта́рь чего; *всходи́ть* (*взойти́*) на Голго́фу; *приноси́ть* (*принести́*) что в же́ртву кому, чему; срп. *гледати у душу* (*некоме, нечему*); *добити на Јурјево* (*нешто*); *положити* (*метати, принети*) на олтар; или у генитиву, нпр. рус. *бежа́ть от грѣха*; *воскрѣ́снуть из ме́ртвых*; *довести́ до грехá кого*; срп. *говорити из душе*; *крстити се од чуда*; *умрети без свеће*; у оба поређена језика), 3) именичком конструкцијом у зависном падежу без предлога и предлошко-падежном конструкцијом (најчешће је то именица или именичка конструкција у акузативу + предлог + именица или именичка конструкција у акузативу, нпр. рус. *братъ* (*взять*) *грех на со́весть*; *класть грех на́ душу кому*; срп. *вући врага за реп*; *ухватити бога за браду*), 4) двама предлошко-падежним конструкцијама (у руском је то најчешће предлог + именица у дативу + предлог + именица у акузативу, нпр. рус. *загреме́ть к бо́гу в рай*; *лезть* (*полѣзть*) *к че́рту в зу́бы* (*на рога́*), док је у српском то најчешће предлог + именица у генитиву + предлог + именица у генитиву, нпр. срп. *ићи од Понтија до Пилата*; *слати* (*некога*) *од попа до ковача*), 5) бројем и именицом у зависном падежу (више примера има у српском језику и то са основним или редним бројем и именицом у генитиву, нпр. срп. *видети триста свећа*, *изјести другог* (*тридесет и сл.*) *Божиха*; рус. *служи́ть двум господа́м*). Међу глаголским фразеологизмима у ужем смислу издвојене су конструкције: 1) глагол + прилог (+ именичка конструкција)(више примера пронађено је у руском корпусу, нпр. *выво́рачива́ть* (*вы́вернуть, вы́воротить*) *ду́шу наизна́нку перед кем*; док у српском корпусу ауторка проналази свега 2 примера: *ићи* (*путовати*) *апостолски*; *не бити баи светац*) 2) глагол + партицип (ова конструкција заступљена је по једним примером у оба језика: рус. *быть удосто́енным терно́вого венца́*; срп. *бити кристен*) и 3) глагол + глагол (конструкција коју срећемо само у српском језику: (*знати*) *ђавола на селамет истерати*; *не знати се ни прекрстити*). Обрађене су и партиципске конструкције, конструкције са глаголским прилогом и прилошке конструкције, чији је удео у корпусу оба језика најмањи, и на крају реченичне конструкције. Анализирајући формалну структуру фразеологизама са религијском компонентом кандидаткиња долази до закључка да су међу руским фразеологизмима најзаступљенији они са структуром именичке, глаголско-именичке, реченичне и предлошко-падежне конструкције, док су међу српским фразеологизмима најзаступљенији они са структуром глаголско-именичке, реченичне, именичке и предлошко-падежне конструкције. У корпусима оба језик спорадично се појављују придевске, заменичке, бројевне, глаголске, прилошке конструкције и конструкције са глаголским прилогом. У свим конструкцијама религијску компоненту проналазимо како у улози главног члана (на пример, рус. *жива́я душа́*; срп. *готов ђаво*;) , тако и у улози зависног члана (на пример, рус. *пи́ща для души́*; срп. *ђавољи нокат*). Оваква комплексна анализа структуре фразеологизама, између осталог, говори у прилог чињеници да принципијелних разлика у структурно-синтаксичким моделима између фразеологизама и слободних синтагми нема.

Након структурне анализе скреће се пажња на могућности варирања у фразеологији. Међу фразеологизмима који су предмет овог истраживања заступљено је формално и лексичко варирање компонената. Фразеолошком варирању посвећења је посебна пажња, тако да се врши инвентаризација варијантних фразеологизама на формалном и лексичком нивоу, нпр. у руском *бог* (*госпо́дь, алла́х, че́рт, бес, ле́ший, шут, пѣс, хрен*) (*его́, тебя́, еѣ, вас, их*) *зна́ет* (*ве́дает*); *Ада́мовы ве́ки* (*времена́*); *а́гнец бо́жий* (*послу́шный*) *кто*; *бума́жная* (*черни́льная*) *душа́*; или у српском: (*за*)*мирисати на тамјан* (*пана(х)ију, кољиво*); *искочио* (*скочио, утекао*) *је врагу из торбе* (*мреже*); *дати* (*продати, записати*)

душу врагу (ђаволу); душа (срце) оде у пете; очитати (некоме) катавасију (литанију, проповед, Оченаш, вакелу).

Пето поглавље посвећено је поредбеним фразеологизмима, које ауторка подробно анализира како због њихове бројности, тако и због специфичних структурно-семантичких карактеристика. Структурна класификација поредбених фразеологизама извршена је према структури левог и према структури десног, поредбеног дела конструкције, као и према значењу десног дела конструкције.

Квантитативном анализом поредбених фразеологизама са религијском компонентом у руском и српском језику колегиница Јочић долази до податка да од укупног броја фразеологизама који чине корпус њеног истраживања, структуру поредбеног фразеологизма има око 9% укупног броја ексцерпираних руских фразеологизама и око 20% укупног броја ексцерпираних српских фразеологизама. Приближно је исти број примера поредбених фразеологизама у корпусима оба језика, премда руски корпус фразеологизама са религијском компонентом броји скоро два пута више примера од одговарајућег српског корпуса. У улози левог поредбеног дела у оба језика најзаступљенији су глаголи, нарочито у српском језику (64 фразеологизма, наспрам 39 у руском), а следе прилози (39 примера у руском и 17 у српском) и придеви (25 примера у руском и 17 у српском). Према конструкцији десног дела поређења у руском корпусу најзаступљенији су фразеологизми са простим поредбеним делом (62 примера), а следе двоструке поредбене конструкције (35 примера), док су у српском језику подједнако заступљене просте и двоструке поредбене конструкције (44, наспрам 33).

Први део шестог поглавља посвећен је семантици фразеологизама са религијском компонентом, анализи руских и српских фразеологизама са аспекта лексичког и фразеолошког значења, анализи полисемије и синонимије на материјалу руских фразеологизама. Овај део такође садржи класификацију међујезичких структурно-типолошких релација: 1. међујезички фразеолошки еквиваленти – (а) апсолутни, са истоветношћу својствене им семантике, формалне организације и прототипа садржаног у њиховој основи: *звонити у сва звона – звонить во все колокола*, и (б) релативни, са извесним разликама на плану лексичког састава или граматичке структурираности, које нису релевантне са становишта семантике и прототипа испитиваних фразеологизама: *книга за семью печатями – књига са седам печата, предать анафеме – бацити анатему, причислять к лику святых – правити од кога свеца, звонить во все колокола – дати шта на велика звона* 2. међујезички фразеосемантички адекватни, са истоветношћу семантике и блискошћу прототипске основе: *курить (воскурять) фимиам – палити кандило*; 3. семантички адекватни, којима је својствена истоветност на семантичком плану и различитост на плану прототипске организације (при чему прототип може да припада истом или неком другом лингвокултуролошком пољу): *до морковкина заговенья – на свето нигдарјево, на светог Живка, одним миром мазаны – једне горе лист*; 4. псеудоеквиваленти, са различитом семантиком и истим или блиским прототипом: *ни Богу свечка, ни черту кочерга – палити свећу и Богу и ѓаволу, вот тебе, бабушка и Юрьев день – добити шта на Јурјево, такой-сякой, намазанный – бити крштен*. У највећем броју случајева, међутим, фразеолошкој јединици једног језика у другоме језику, како ћемо показати, одговара само лексички еквивалент: *вкушать от пищи святого Антония – гладовати, чепуха на постном масле – будалаштина, бесмыслица*, или опис (тумачење семантике приликом превођења, са могућим коментаром): *подвести под монастырь – довести у велику неприлику, крстити се левом руком – быть в крайнем удивлении*.

Други део овога поглавља посвећен је антропоцентричности фразеолошких јединица из анализираниог корпуса. Овде је представљена класификација руских и српских фразеологизама према тематским семантичким пољима која се односе на човека (физички изглед, психичке и карактерне особине, способности и вештине, осећања и стања, делатност, активност, поступци, понашање, начин живота, околности, ситуације, међуљудски односи, сродство, смрт) према методолошкој схеми Н. Вуловић (Вуловић 2015, 137–179).

Лингвокултуролошка анализа представљена је у поглављу о празницима у руској и српској фразеологији. Руски и српски фразеологизми се у оквиру овог сегмента анализе класификују према специфичкој компоненти коју садрже, структурном, семантичком (лексичком и фразеолошком) критеријуму. У анализу се инкорпорирају резултати екстралингвистичких дисциплина (културологије, историје, етнолингвистике, историје религије, митологије и слично).

У закључку истраживања сумирани су резултати истраживања, идентификоване специфичности анализираниог корпуса у руском и српском језику, одређено је место овога истраживања у контексту фразеолошких, лингвистичких и лингвокултуролошких проучавања руског и српског језика.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација мср Јелене Јочић је савесно и зрело урађен рад, писан не само на основу одличног познавања релевантне литературе него и са способношћу за њену критичку процену (посебно када је реч о фразеографским изворима), не само с великом пажњом и истрајношћу него и са тананим осећањем за семантичке нијансе и слухом за различите структурне моделе испитиваних фразеологизама.

Иновативност овог истраживања, његов теоријски и практични допринос лингвистичкој и лингвокултуролошкој теорији састоји се у:

1. доприносу терминолошком систему и категоријалном апарату фразеолошких истраживања,
2. контрастивном проучавању фразеологизама са религијском компонентом на материјалу фразеолошког фонда двају језика, са установљењем истоветности, сличности и разлика на структурном и семантичком плану испитиваних фразеологизама, при чему су предмет истраживања сродни (словенски) језици, руски и српски,
3. комплексном и интердисциплинарном приступу анализи фразеологизама са религијском компонентом, који се може применити и на друге тематске групе фразеологизама.

Кандидаткиња је овим радом обогатила опис фразеолошког фонда савременог руског и савременог српског језика. Она је, најпре, уложила изузетан труд у то да уопште идентификује руске фразеологизме са религијском компонентом (за српски језуик то је учињено у монографији Н. Вуловић *Српска фразеологија и религија: лингвокултуролошка истраживања*, 2015), а затим да утврди како изгледају (тачније – како све могу изгледати) њихови модели и која је њихова семантика – будући да речници и руског и српског језика ни о једном ни о другом не дају о томе увек поуздане податке. За бројним примерима, после њихове класификације, следи дискусија о семантичким, структуралним и другим разликама између упоређиваних фразеологизама и у оквиру једног језика, и на

конфронтационом плану. Треба истаћи да је овај посао био и велики и мукотрпан – кандидаткиња наводи да се број примера које је прикупила из свих извора приближава два хиљадама.

Дисертационо истраживање Јелене Јочић може дати практичан допринос будућим испитивањима конфронтационе фразеологије сродних словенских и донекле несродних језика, пројектима руске, српске, словенске фразеографије и лексикографије, преводилачкој делатности, настави руског и/или српског језика, књижевности и културе у инословенској језичкој средини.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Јочић, Јелена. „Несинонимске лексичке варијанте компонената чѐрт и враг у руским и српским фразеологизмима”. Славистика, XXV/2 (2021). Београд: Славистичко друштво Србије, 2021. стр. 138–156.
2. Јочић, Јелена. „Фразеологизми с компонентом зортономом в руском и сербском језиках”. *Polyslav* 2022, №3 (примљено за штампу – потврда у прилогу)
3. Радовановић, Јелена. *Контрастивна анализа фразеологизма с компонентама пас и мачка у руском и српском језику*. У: Зборник радова са IX научног скупа младих филолога Србије, одржан 08. априла 2017. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Година IX / Књига 1. Крагујевац: ФИЛУМ, 2018. стр. 107–119.
4. Радованович, Елена. *Сопоставительный анализ фразеологизмов с компонентом пѐс в русском и сербском языках*. – У: Полипарадигмальные контексты фразеологии в XXI веке: Материалы международной научной конференции. 17 – 19 мая 2018г. (Тула). Тула: Тульское производное полиграфическое объединение, стр. 148–153.
5. Радовановић, Јелена. *Фразеологизми у Руско-српском речнику за основну школу проф. др Богољуба Станковића*. – У: Трагом славистичких истраживања професора Богољуба Станковића. Уред. Др Ксенија Кончаревић. Београд: Филолошки факултет, 2018. стр. 243–258.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња је резултате свога истраживања протумачила на релевантан и убедљив начин, а приказала их је (1) прегледно и систематично, доследно спроведећи исти поступак кроз све класе фразеологизма и резимирајући своје налазе у добро организованим и информативно богатим табелама, као и (2) јасним, прецизним и однегованим научним језиком.

IX ПРЕДЛОГ

С обзиром на то да је у питању опсежно и детаљно истраживање чији су резултати вредни за русистику, србистику и славистику уопште, а посебно у домену теолингвистике, лингвокултурологије, фразеологије и фразеографије, укључујући и наставну и лексикографску праксу, посебно при стварању преводних руско-српских и српско-руских речника, са задовољством препоручујемо Већу да рад Јелене Јочић *Фразеологизми са религијском компонентом у руском и српском језику* прихвати као докторску дисертацију, те да кандидаткињу позове на усмену одбрану пред овом комисијом.

Комисија:

др Ксенија Кончаревић, ред. проф. (ментор)

др Биљана Марић, ванр. проф.

др Светлана Гољак, доцент

др Наташа Вуловић Емонтс,
виши научни сарадник